

**О Лесю!
Українко без догани!**

Справжнє ім'я Лесі Українки (Лариса Петрівна Косач-Квітка). З раннього дитинства Леся була дуже здібною дівчиною: у чотири роки вона навчилась читати, у п'ять грати на роялі, у шість почала вчитися вишивати, а у вісім – вже писала вірші.

Лариса Косач. Фото 1878р.

Леся Українка. Фото 1888 р.

Леся та її брат Михайло, з яким письменниця була дуже близька. Фото 1880 р.

**В час гарячий полудневий
Виглядаю у віконце:
Ясне небо, ясне море,
Ясні хмарки, ясне сонце.**

**Певно, се країна світла
Та злотистої блакиті,
Певно, тут не чули зроду,
Що бува негода в світі!**

**Тиша в морі... педве-ледве
Колихає море хвилі;
Не колишуться од вітру
На човнах вітрила білі...**

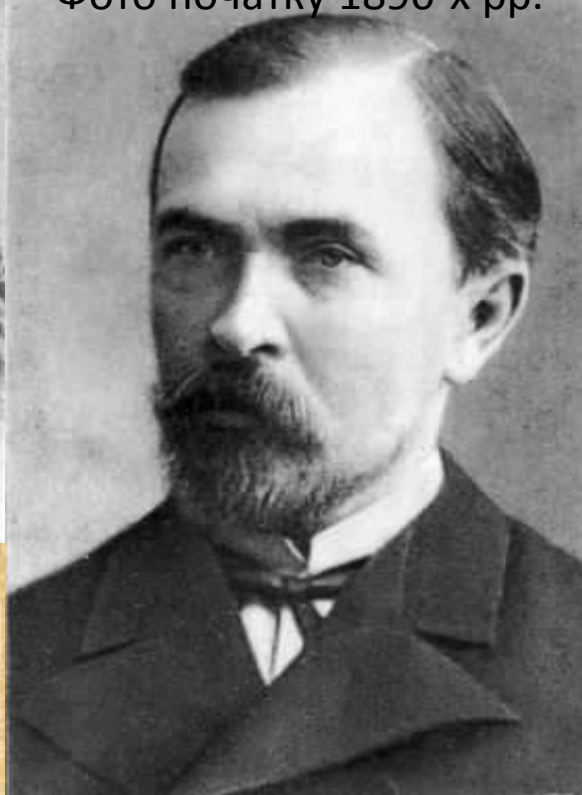
уривок з “Тиша Морська”

Олена Петрівна Косач
(з Драгоманових),
мати Лесі Українки;
літературний псевдонім –
Олена Пчілка. Фото 1896 р.

**Петро Антонович
Косач,**
батько Лесі Українки.
Фото початку 1890-х рр.

**Михайло Петрович
Драгоманов,**
дядько Лесі

Ольга та Микола Косачі,
молодші сестра і брат Лесі
Українки. Фото 1900-х рр.

Ісидора Петрівна Косач,
молодша сестра Лесі
Українки. Фото 1903 р.

Михайло Петрович Косач,
старший брат Лесі Українки.
Фото 1903 р.

Оксана Косач ,молодша сестра Лесі Українки. Фото 1903 р.

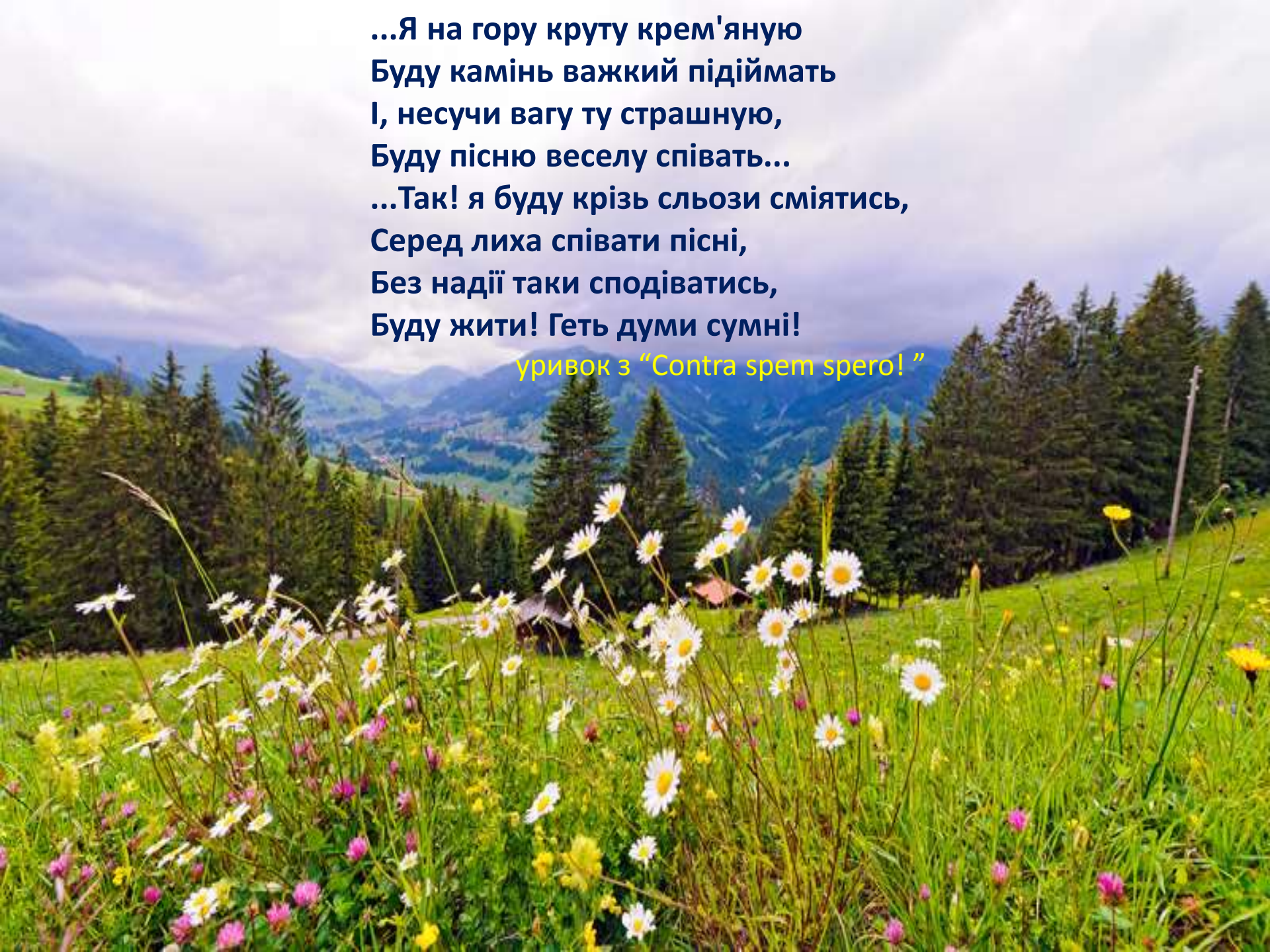

Верхній ряд : Ізидора Косач, О.П.Драгоманов, Ольга Косач;
нижній ряд : Олена Пчілка, Леся Українка, С.К.Мержинський.
Гадяч, фото 8 (20) липня 1898 р.

**...Я на гору круту крем'яную
Буду камінь важкий підіймать
І, несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать...
...Так! я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть думи сумні!**

уривок з "Contra spem spero!"

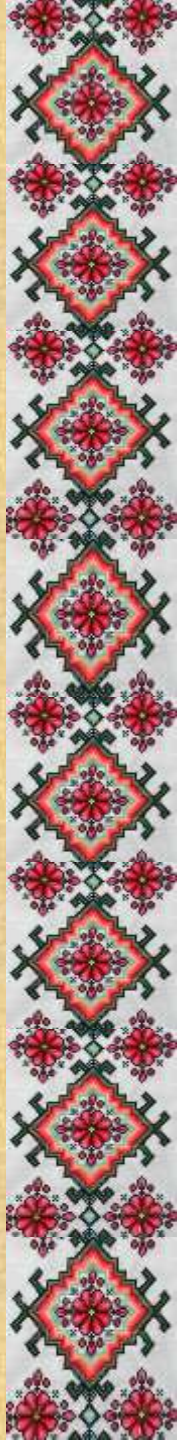

Леся Українка з родичами. Зелений Гай, літо 1906 р. Зліва направо:
Перший ряд (сидять): С. М. Драгоманов, Олександра Шимановська.
Другий ряд (сидять праворуч): Марія Карташевська, Леся Українка.
Третій ряд (стоять): К. В. Квітка, Олена Пчілка, Ізидора Косач,
Ольга Косач-Кривинюк, М. В. Кривинюк.

Група українських письменників, що зібрались у Полтаві на відкритті пам'ятника І.П.Котляревському. Фото 1903 р.

Передній ряд (зліва направо) : Михайло Коцюбинський, Леся Українка, Гнат Хоткевич; задній ряд : Василь Стефаник, Олена Пчілка, Михайло Старицький, Володимир Самійленко.

Коли дивлюсь глибоко в любі очі,
в душі цвітуть якісь квітки урочі,
в душі квітки і зорі золотії,
а на устах слова, але не тії,
усе не ті, що мріються мені,
коли вночі лежу я у півсні.
Либонь, тих слів немає в жодній мові,
та цілий світ живе у кожному слова,
і плачу я й сміюсь, тремчу і млію,
та вголос слів тих вимовить не вмію...

уривок з “Коли дивлюсь глибоко в любі очі”

Більшість своїх статей для “Жизни” Леся Українка писала в Мінську біля смертельно хворого Сергія Мержинського. В одну з найстрашніших ночей у стані невимовної туги створила вона драматичну поему “Одержима” (1901), в якій вибух інтимного почуття, викликаний нелюдськими стражданнями вмираючого товариша, спрямовується в широке русло вибору людиною життєвого шляху і тієї ідеї, якій вона служить увесь свій вік (ці питання звучать уже у вірші “Завжди терновий вінець..”, написаному за кілька місяців до “Одержимої”, і широко розроблені у драмі “Адвокат Мартіан”, 1913). Мержинському присвячені також “Я бачила, як ти хилився додолу”, “Мрія далекая, мрія минулая”, “Калина” та інші вірші - цілий цикл інтимної лірики. Трагічні переживання поетеси відлунюються також у поемі “Віла-посестра”.

Обранцем поетеси став учений музикознавець і фольклорист, збирач народних пісень і переказів Климент Квітка. Протягом подружнього життя Климент Квітка записав пісні, які Леся пам'ятала ще з дитинства. А вже після смерті дружини, в 1917 видав фотоскопічним способом двотомник «Мелодії з голосу Лесі Українки».

Климент Васильович Квітка, чоловік Лесі Українки.

"О, не журися за тіло!
Ясним, вогнем засвітилось воно,
чистим, палючим, як добре вино,
вільними іскрами вгору злетіло.
Легкий, пухкий попелець
ляже, вернувшись, в рідну
землицю, -
стане початком тоді мій кінець.
Будуть приходити люди,
вбогі й багаті, веселі й сумні,
радощі й тугу нестимуть мені,
їм промовляти душа моя буде.
Я обізвуся до них
шелестом тихим вербової гілки,
голосом ніжним тонкої сопілки,
смутними росами з вітів моїх.
Я їм тоді проспівую
все, що колись ти для мене співав,
ще як напровесні тут вигравав,
мрії збираючи в гаю..
Грай же, коханий, благаю!"

Останній монолог Мавки
уривок з "Лісової пісні"

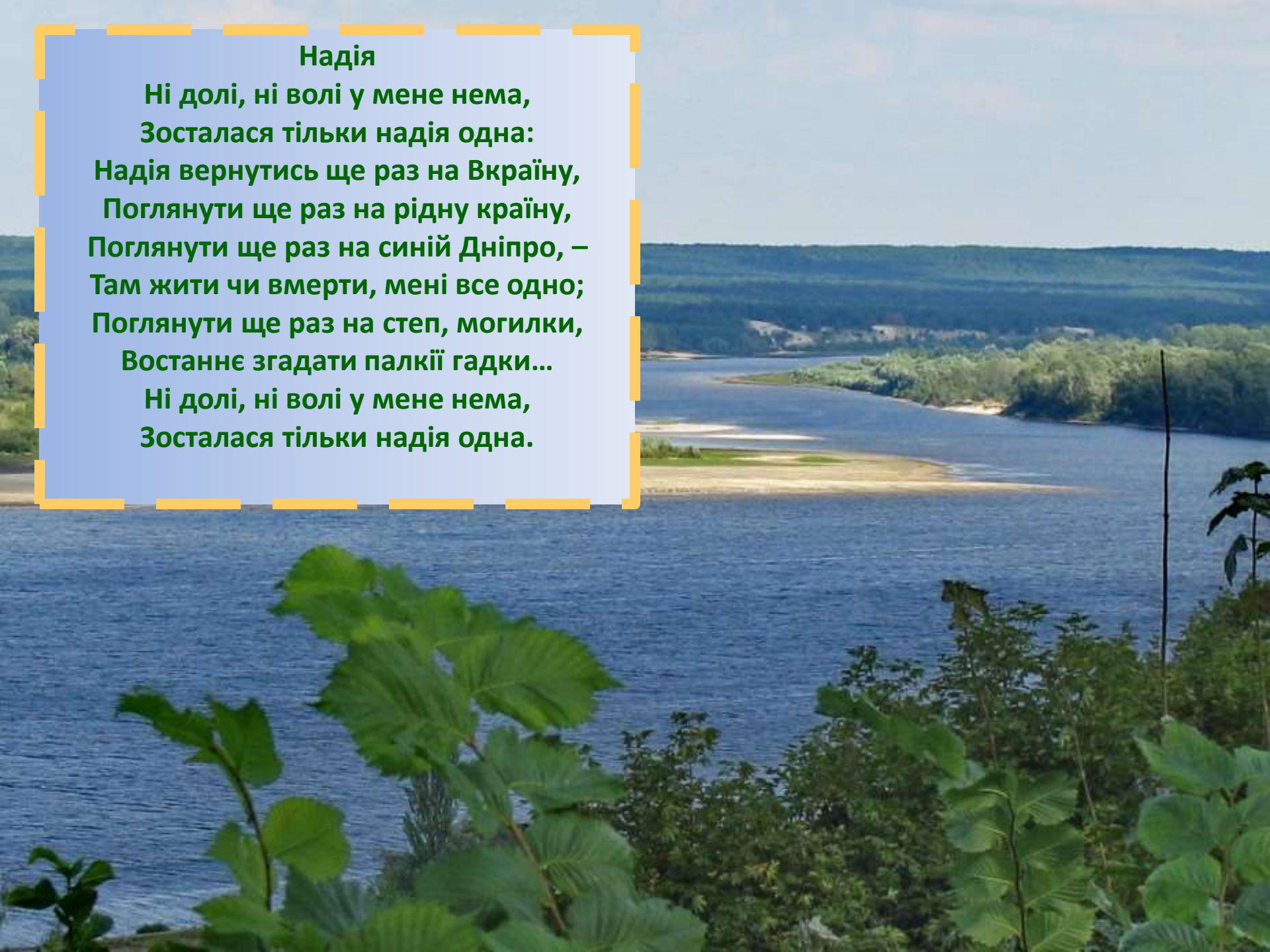
Майже все життя Леся Українка боролась з тяжкою хворобою, але сили духу вона не втрачала до кінця своїх днів. І незадовго до відходу сказала устами своєї героїні Мавки:

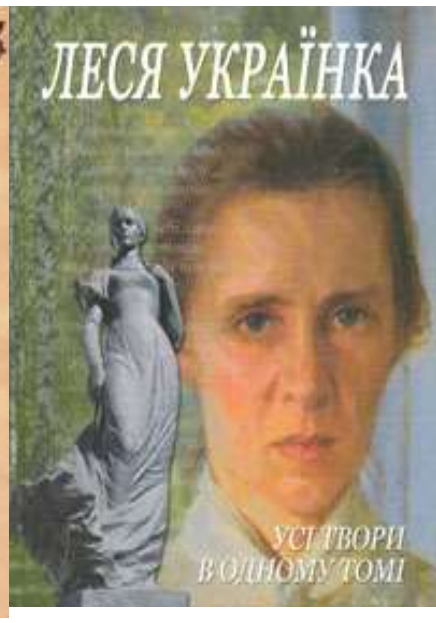
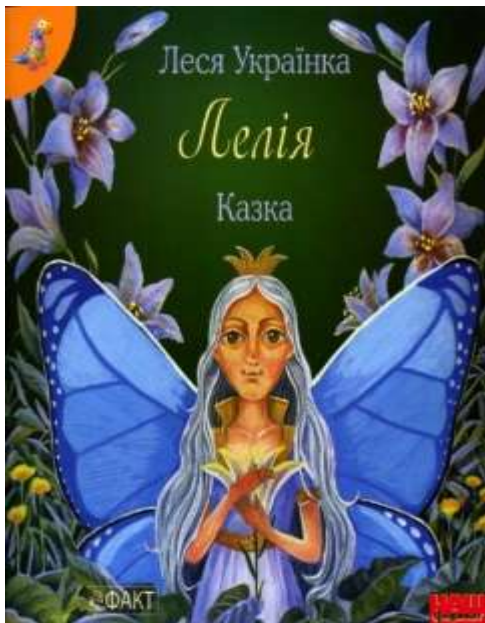
"Я В СЕРЦІ МАЮ ТЕ, ЩО НЕ ВМИРАЄ!"

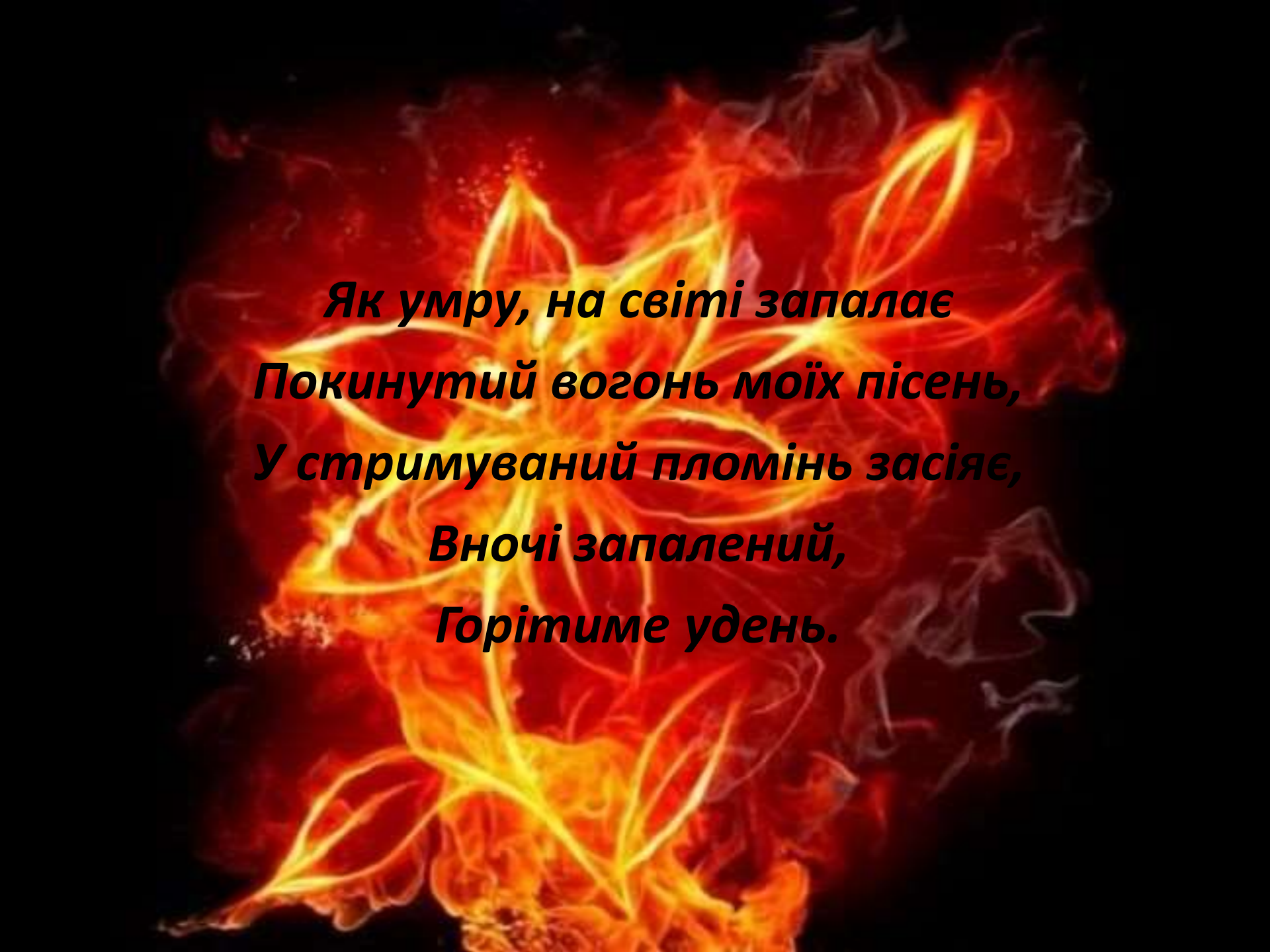

Надія

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна:
Надія вернутись ще раз на Україну,
Поглянути ще раз на рідну країну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро, –
Там жити чи вмерти, мені все одно;
Поглянути ще раз на степ, могилки,
Востаннє згадати палкії гадки...
Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна.

**Як умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
У стримуваній племінні засіяє,
Вночі запалений,
Горітиме удень.**